

สรุปมติการประชุมคณะกรรมการป้องกันและแก้ไขปัญหาดังกล่าวในวาระที่ ๒/๒๕๖๒
วันจันทร์ที่ ๑๖ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๖๒
ณ ห้องประชุม ๓๐๑ ตึกบัญชาการ ๑ ทำเนียบรัฐบาล

วาระที่	ประชุมคณะกรรมการ ครั้งที่ ๒/๒๕๖๒	มติที่ประชุม
๑	เรื่องประธานแจ้งเพื่อทราบ คำสั่งสำนักนายกรัฐมนตรี ที่ ๑๖๖/๒๕๖๒ เรื่องมอบหมายและมอบอำนาจให้รองนายกรัฐมนตรี (นายอนุทิน ชาญวีรกูล) ปฏิบัติหน้าที่ประธานกรรมการแทนนายกรัฐมนตรีในคณะกรรมการป้องกันและแก้ไขปัญหาดังกล่าวในวาระที่ ๒/๒๕๖๒	รับทราบ
๒	รับรองรายงานการประชุม ครั้งที่ ๑/๒๕๖๒ ฝ่ายเลขานุการจัดทำรายงานการประชุม แจ้งเวียนต่อกรรมการ และปรับปรุงแก้ไขเรียบร้อยแล้ว	รับรอง
๓	เรื่องเพื่อทราบ ๓.๑ การแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติการป้องกันและแก้ไขปัญหาดังกล่าวในวาระที่ ๒/๒๕๖๒ เพิ่มเติมรัฐมนตรีผู้รักษาการ และองค์ประกอบของคณะกรรมการป้องกันและแก้ไขปัญหาดังกล่าวในวาระที่ ๒/๒๕๖๒ ตาม พระราชบัญญัติปรับปรุงกระทรวง ทบวง กรม (ฉบับที่ ๑๙) พ.ศ. ๒๕๖๒ ดังนี้ ๑. ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม เป็นผู้รักษาการร่วมตามพระราชบัญญัติการป้องกันและแก้ไขปัญหาดังกล่าวในวาระที่ ๒/๒๕๖๒ ๒. ให้ปลัดกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม เป็นกรรมการในคณะกรรมการป้องกันและแก้ไขปัญหาดังกล่าวในวาระที่ ๒/๒๕๖๒ ๓. ให้ผู้แทนสำนักงานปลัดกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม เป็นผู้ช่วยเลขานุการในคณะกรรมการป้องกันและแก้ไขปัญหาดังกล่าวในวาระที่ ๒/๒๕๖๒	รับทราบ
	๓.๒ ความก้าวหน้าการดำเนินงาน ๓.๒.๑ การเสนอร่างกฎกระทรวงออกตามความในพระราชบัญญัติการป้องกันและแก้ไขปัญหาดังกล่าวในวาระที่ ๒/๒๕๖๒ ๑. กฎกระทรวงกำหนดประเภทของสถานศึกษาและการดำเนินการของสถานศึกษาในการดำเนินการป้องกันและแก้ไขปัญหาดังกล่าวในวาระที่ ๒/๒๕๖๒ ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เมื่อวันที่ ๑๒ ตุลาคม ๒๕๖๑ มีผลบังคับใช้ วันที่ ๙ เมษายน ๒๕๖๒ ๒. กฎกระทรวงกำหนดประเภท หลักเกณฑ์ วิธีการ เงื่อนไข และการดำเนินการของสถานประกอบกิจการในการป้องกันและแก้ไขปัญหาดังกล่าวในวาระที่ ๒/๒๕๖๒ ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เมื่อวันที่ ๑๖ พฤศจิกายน ๒๕๖๑ มีผลบังคับใช้ วันที่ ๑๕ ธันวาคม ๒๕๖๑ ๓. ร่างกฎกระทรวงกำหนดประเภทของสถานบริการและการดำเนินการของสถานบริการในการป้องกันและแก้ไขปัญหาดังกล่าวในวาระที่ ๒/๒๕๖๒ ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เมื่อวันที่ ๒๕ มกราคม ๒๕๖๒ มีผลบังคับใช้ วันที่ ๒๕ มีนาคม ๒๕๖๒ ๔. ร่างกฎกระทรวงการจัดสวัสดิการสังคมที่เกี่ยวข้องกับการป้องกันและแก้ไขปัญหาดังกล่าวในวาระที่ ๒/๒๕๖๒อยู่ระหว่างการเสนอรัฐมนตรีเพื่อพิจารณา (ข้อมูล	รับทราบ

วาระที่	ประชุมคณะกรรมการ ครั้งที่ ๒/๒๕๖๒	มติที่ประชุม
	ณ วันที่ ๙ ธันวาคม ๒๕๖๒) ๕. ร่างกฎกระทรวงกำหนดให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นดำเนินการให้วัยรุ่นได้รับสิทธิในการป้องกันและแก้ไขปัญหาดังกล่าวในวัยรุ่น พ.ศ. อยู่ระหว่างการพิจารณาปรับปรุงแก้ไข (ข้อมูล ณ วันที่ ๑๖ ธันวาคม ๒๕๖๒)	
	๓.๒.๒ การดำเนินงานตามยุทธศาสตร์การป้องกันและแก้ไขปัญหาดังกล่าวในวัยรุ่นระดับชาติ พ.ศ. ๒๕๖๐-๒๕๖๔ ผลการดำเนินงาน ยุทธศาสตร์ที่ ๑ - ดำเนินการให้สถานศึกษาทุกแห่งจัดการเรียนรู้เพศวิถีศึกษาและทักษะชีวิต (๑๐๐%) - พัฒนาสมรรถนะครูให้สอนเพศวิถีศึกษาและทักษะชีวิต (๔๐.๘%) - มีระบบดูแลช่วยเหลือและคุ้มครองนักเรียน/นักศึกษา (๑๐๐%) - พัฒนาคูให้สามารถช่วยเหลือ ให้คำแนะนำ บริการ ให้คำปรึกษาเบื้องต้นและเป็นมิตร (๙๔.๕%) ยุทธศาสตร์ที่ ๒ - พัฒนาศักยภาพวิทยากรกระบวนการ ระดับจังหวัด และสร้างเครือข่ายแกนนำเยาวชนเรื่อง“การสื่อสารที่ดีภายในครอบครัว”(๑,๒๗๔ คน) - ส่งเสริมกลไกระดับท้องถิ่นในการสื่อสารเรื่องเพศในครอบครัวให้กับ พ่อแม่/ผู้ปกครอง (๔,๐๓๘ ครอบครัว) - ส่งเสริมทัศนคติเชิงบวก“เพศทักษะ และการสื่อสารที่ดีในครอบครัว” ในระดับพื้นที่ (๒,๗๙๔ คน) - สถานประกอบการมีการส่งเสริมให้ความรู้ เกี่ยวกับการป้องกันและแก้ไขปัญหาดังกล่าวแก่ลูกจ้างในวัยรุ่น(๘๘๒ แห่ง) ยุทธศาสตร์ที่ ๓ - การตั้งครรภ์ซ้ำในหญิงอายุต่ำกว่า ๒๐ ปี ยังไม่บรรลุตามเป้าหมาย (เป้าหมาย ๒๕๖๒ = ไม่เกินร้อยละ ๑๔.๕ ผลปี ๒๕๖๒ = ร้อยละ ๑๔.๘) - ผลักดันให้มีการสอนและเพิ่มช่องทางการเรียนรู้เรื่องการคุมกำเนิด ด้วยวิธีสมัยใหม่และสิทธิอนามัยการเจริญพันธุ์ ส่งผลให้เด็กมีการคุมกำเนิดโดยใช้ถุงยางอนามัยเมื่อมีเพศสัมพันธ์กับคู่อุปการครองคู่ครั้งสุดท้ายร้อยละ ๘๐ ยุทธศาสตร์ที่ ๔ - จัดสวัสดิการสังคมเพื่อช่วยเหลือแม่วัยรุ่น ได้แก่ การให้เงินอุดหนุน เพื่อการเลี้ยงดูเด็กแรกเกิด (๑๔๗,๗๓๗ คน) จากจำนวนผู้ลงทะเบียน ๑,๐๘๐,๑๔๗ คน - ให้คำปรึกษา ฝึกอาชีพ จัดหาครอบครัวบุญธรรม/ครอบครัวอุปถัมภ์/ครอบครัวทดแทน ฯ - สนับสนุนสภาเด็กและเยาวชน สร้างเครือข่ายเด็กและเยาวชน DJ TEEN ๗๗ จังหวัด/ ๓๘๕ อำเภอ - สนับสนุนกิจกรรมถนนเด็กเดิน โดยสภาเด็กและเยาวชน ยุทธศาสตร์ที่ ๕ - มีเว็บไซต์กลางรวบรวมและเผยแพร่ข้อมูลการดำเนินงานของ ๕ กระทรวง - มีการจัดทำระบบฐานข้อมูลตัวชี้วัดอนามัยการเจริญพันธุ์ประเทศไทย(Thailand RH database)	รับทราบ

วาระที่	ประชุมคณะกรรมการ ครั้งที่ ๒/๒๕๖๒	มติที่ประชุม
	- สนับสนุนการทำวิจัยและการจัดการความรู้	
	๓.๒.๓ รายงานสถานการณ์การตั้งครรภ์ในวัยรุ่น ปี ๒๕๖๑ (๑) อัตราคลอดมีชีพ ปี ๒๕๖๑ - อัตราคลอดในวัยรุ่นอายุ ๑๕- ๑๙ ปี ลดลงจาก ๕๓.๔ ต่อหนึ่งพันประชากรหญิงอายุ ๑๕-๑๙ ปี ในปี พ.ศ. ๒๕๕๕ เหลือ ๓๕.๐ ในปี พ.ศ. ๒๕๖๑ - ในกลุ่มอายุ ๑๐ - ๑๔ ปี อัตราคลอดลดลงจาก ๑.๘ ต่อหนึ่งพันประชากรหญิงอายุ ๑๐ - ๑๔ ปี ในปี พ.ศ. ๒๕๕๕ เหลือ ๑.๒ ในปี พ.ศ. ๒๕๖๑ (๒) ข้อมูลอย่างไม่เป็นทางการจากฐานข้อมูลทะเบียนราษฎร กรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย อัตราคลอดในวัยรุ่นอายุ ๑๕ - ๑๙ ปี เท่ากับ ๓๐.๗ ต่อพัน (๓) การเฝ้าระวัง ปี ๒๕๖๒ - อัตราการตั้งครรภ์ซ้ำลดลงเหลือร้อยละ ๑๔.๙ - อัตราการรับบริการคุมกำเนิดด้วยวิธีสมัยใหม่เพิ่มขึ้นเป็นร้อยละ ๓๕.๓	รับทราบ
	๓.๒.๔ การดำเนินการของสายด่วนให้คำปรึกษา ๑๖๖๓ มูลนิธิเข้าถึงเอดส์ ให้คำปรึกษาการตั้งครรภ์ไม่พร้อมทางโทรศัพท์สายด่วน ๑๖๖๓ ข้อมูลระหว่าง ๑ กันยายน ๒๕๖๑-๓๑ สิงหาคม ๒๕๖๒ มีผู้รับบริการทั้งหมด ๓๑,๐๑๖ ราย เป็นผู้มีอายุต่ำกว่า ๒๐ ปี ๘,๕๐๗ ราย (ร้อยละ ๒๗.๕๓) จากจำนวนทั้งหมด เป็นผู้ตัดสินใจยุติการตั้งครรภ์ ๓,๓๓๘ ราย (ร้อยละ ๘๒.๒๓) ตั้งครรภ์ต่อ ๓๓๒ ราย (ร้อยละ ๗.๙๓) ไม่ทราบการตัดสินใจ ๓๙๙ ราย (ร้อยละ ๙.๘๓) ผู้รับบริการที่อายุต่ำกว่า ๒๐ ปี ใช้จ่ายด้วยตัวเอง ๖๒ ราย ใช้วิธีอื่นๆ เพื่อให้แท้ง ๑๒๔ ราย ข้อเสนอ ๑. กระทรวงสาธารณสุขและสำนักงานหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ (สปสช.) ควรร่วมมือกันให้เกิดหน่วยบริการยุติการตั้งครรภ์ที่ปลอดภัยที่ครอบคลุมทั่วประเทศ ๒. องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องทำงานกับชุมชนเพื่อสร้างสิ่งแวดล้อมและบริการที่เอื้ออำนวยและช่วยเหลือวัยรุ่นที่ท้องไม่พร้อมให้สอดคล้องกับสภาพปัญหาในระดับบุคคลทั้งด้านสภาพจิตใจและสภาพสังคม และได้รับสิทธิตามกฎหมาย ๓. ต้องมีนโยบายชัดเจนและหนักแน่นไปยังสถานศึกษาโดยเน้น ๒ เรื่อง คือ (๓.๑) นักเรียนนักศึกษาที่ตั้งครรภ์ต้องได้เรียนต่อในสถานศึกษาเดิมอย่างไม่มีเงื่อนไข ถ้าเป็นการตัดสินใจเลือกของวัยรุ่น (๓.๒) สร้างสิ่งแวดล้อมและปรับทัศนคติของบุคลากรในสถานศึกษาเพื่อให้นักเรียน นักศึกษาที่ตั้งครรภ์ได้เรียนต่อในสถานศึกษาเดิมอย่างปกติและมีคุณภาพชีวิตที่ดี ๔. หน่วยบริการทางสังคมที่มีหน้าที่ช่วยเหลือวัยรุ่นที่ตั้งครรภ์ไม่พร้อม ควรมีนโยบาย ระเบียบ แนวทางปฏิบัติในการช่วยเหลือที่สอดคล้องกับสภาพปัญหาและเงื่อนไขชีวิตของวัยรุ่น และมีช่องทางที่วัยรุ่นเข้าถึงได้ง่าย	รับทราบ
	๓.๒.๕ เสี่ยงเด็กและเยาวชนไทย ต่อสิทธิสุขภาพทางเพศและอนามัย การเจริญพันธุ์ ภายใต้พระราชบัญญัติการป้องกันและแก้ไขปัญหาการตั้งครรภ์ ในวัยรุ่น พ.ศ. ๒๕๕๙ สภาเด็กและเยาวชนแห่งประเทศไทย ร่วมกับกองทุนประชากรแห่งสหประชาชาติ (UNFPA) และสถานีโทรทัศน์ไทยพีบีเอส(ThaiPBS) ได้จัดทำรายงานสะท้อนเสียงของเยาวชนเกี่ยวกับสิทธิด้านอนามัยเจริญพันธุ์ ผลการสำรวจพบว่า	รับทราบ

วาระที่	ประชุมคณะกรรมการ ครั้งที่ ๒/๒๕๖๒	มติที่ประชุม
	๑. เด็กและเยาวชนมีความกังวลมากที่สุด ๔ เรื่อง คือ ซึมเศร้า อุบัติเหตุ ยาเสพติด การตั้งครรภ์และสุขภาวะเพศ ๒. เด็กและเยาวชนมีความพึงพอใจต่อการสอนเพศวิถีศึกษาในภาพรวม แต่ควรปรับปรุงเนื้อหาให้รอบด้าน ควรเพิ่มศักยภาพของครูและการรักษาข้อมูลส่วนตัว ๓. พ่อ แม่ ผู้ปกครอง ควรปรับทัศนคติเรื่องเพศวิถีศึกษา และต้องการพัฒนาทักษะที่จำเป็นสำหรับคนรุ่นใหม่ในอนาคต ๔. “แม่” เป็นคนที่เด็กและเยาวชนนึกถึงเป็นคนแรกที่จะขอคำแนะนำเมื่อประสบปัญหาตั้งครรภ์ และ ๒ ใน ๓ ของเด็กและเยาวชนที่สามารถให้คำปรึกษาแก่เพื่อนได้โดยเฉพาะเรื่องสิทธิของวัยรุ่นเมื่อตั้งครรภ์ ๕. ครึ่งหนึ่งมีความพึงพอใจของวัยรุ่นต่อบริการอนามัยการเจริญพันธุ์ แต่ควรปรับปรุงช่องทางการสื่อสาร การให้คำปรึกษา การให้ข้อมูลทางโซเชียลมีเดียที่เหมาะสมกับวัยรุ่น และมีช่องทางการเข้าถึงถุงยางอนามัยที่เป็นมิตรมากขึ้น ข้อเสนอ ๑. ส่งเสริมให้เด็กและเยาวชนในพื้นที่มีส่วนร่วมในการวางแผนและประเมินผล การให้บริการสุขภาพที่เป็นมิตรด้านอนามัยการเจริญพันธุ์ โดยเพิ่มช่องทางการสื่อสาร ช่องทางการเข้าถึงถุงยางอนามัยอย่างไม่มีอคติจากผู้ใหญ่ และช่องทางการเข้าถึงสิทธิและความช่วยเหลือ ๒. ควรพัฒนาความรู้แก่เด็กและเยาวชนผ่านกลไกสภาเด็กและเยาวชน รมรณรงค์ให้ความรู้ ส่งเสริมบทบาทครอบครัวในการสื่อสารเรื่องเพศอย่างสร้างสรรค์ ส่งเสริมบทบาทและให้ความรู้แก่คนเป็นแม่ในการให้คำปรึกษา ๓. ให้วัยรุ่นที่ตั้งครรภ์ได้เรียนต่อทุกรายในโรงเรียนเดิม โดยมีระบบดูแลช่วยเหลือที่เหมาะสม	
๔	เรื่องเพื่อพิจารณา ๔.๑ เสนอเพิ่มเติมคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการป้องกันและแก้ไขปัญหาดังครรภ์ในวัยรุ่น ๑. คณะอนุกรรมการพัฒนากฎหมาย กฎกระทรวง ระเบียบและแนวปฏิบัติเพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหาดังครรภ์ในวัยรุ่น ๒. คณะอนุกรรมการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์การป้องกันและแก้ไขปัญหาดังครรภ์ในวัยรุ่น ๓. คณะอนุกรรมการป้องกันและแก้ไขปัญหาดังครรภ์ในวัยรุ่นระดับจังหวัดและกรุงเทพมหานคร ๔. คณะอนุกรรมการที่ปรึกษาอิสระด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหาดังครรภ์ในวัยรุ่น	๑. เห็นชอบในหลักการ ๒. เห็นควรมอบอธิบดีกรมอนามัยเป็นประธาน คณะอนุกรรมการพัฒนากฎหมายฯ และพิจารณาองค์ประกอบตามที่เห็นสมควร ๓. ให้เพิ่มผู้แทนสภาสตรี ๑ คน และผู้แทนภาคเอกชน ๑ คน ในคณะอนุกรรมการฯ กรุงเทพมหานคร และให้ผู้แทนสภาเด็กและเยาวชน กรุงเทพมหานครเป็นผู้ช่วยเลขานุการอีกตำแหน่งหนึ่ง
	๔.๒ การเร่งรัดการดำเนินงานตามกฎหมาย ข้อเสนอ ๑. ให้ทุกกระทรวงเร่งรัด และกำกับ ติดตามหน่วยงานในสังกัดให้ดำเนินการ	๑. เห็นชอบตามข้อเสนอ ๒. ให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องเน้นการป้องกัน

วาระที่	ประชุมคณะกรรมการ ครั้งที่ ๒/๒๕๖๒	มติที่ประชุม
	ตามกฎกระทรวง โดยเฉพาะการช่วยเหลือนักเรียน นักศึกษาที่ตั้งครรภ์ให้ได้รับการศึกษาต่อเนื่องด้วยรูปแบบที่เหมาะสมในสถานศึกษาเดิมโดยไม่ถูกกีดกันให้ลาออกหรือให้เรียนต่อในสถานศึกษานอกระบบ การส่งเสริมการจัดบริการสุขภาพที่เป็นมิตรเชิงรุก ส่งเสริมการให้คำปรึกษาหลังคลอดหรือหลังแท้ง เพื่อให้เข้าถึงบริการคุมกำเนิดอย่างทั่วถึง และพัฒนาระบบช่วยเหลือ ส่งต่อให้วัยรุ่นที่ตั้งครรภ์สามารถเข้าถึงบริการยุติการตั้งครรภ์ที่ปลอดภัยในกรณีจำเป็น ๒. ให้คณะกรรมการป้องกันและแก้ไขปัญหาการตั้งครรภ์ในวัยรุ่นระดับจังหวัด กำกับ ติดตาม ให้ส่วนราชการที่เกี่ยวข้อง ดำเนินการตามกฎกระทรวงที่มีผลบังคับใช้แล้วอย่างเคร่งครัด	การตั้งครรภ์ ๓. ให้สถานศึกษาดูแลนักเรียนนักศึกษาที่ตั้งครรภ์อย่างเหมาะสม และไม่ให้นโยบายกีดกันให้ออก ๔. เห็นชอบตามที่ รมว.พม. รับอาสาประสานกับอธิบดีกรมอนามัยและผู้ทรงคุณวุฒิ น.พ.ณรงค์ศักดิ์ อังคะสุวพลา และ ดร.คุณหญิงกษมา วรวรรณ ณ อยุธยา ในการหาหรือแนวทางแก้ปัญหาวัยรุ่นที่ตั้งครรภ์ถูกกีดกันให้ออกจากสถานศึกษา และเสนอความก้าวหน้าในการประชุมครั้งต่อไป
๕	เรื่องอื่นๆ ข้อสังเกต ๑. ดร.วาสนา อิ่มอม ผู้แทนกองทุนประชากรแห่งสหประชาชาติ ประจำประเทศไทย เสนอให้หน่วยสายด่วน ๑๖๖๓ สอบถามข้อมูลการคุมกำเนิดกับผู้ขอรับคำปรึกษาด้วย ๒. นางสาว สุภัทรา นาคะผิว กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ เสนอว่าแผนยุทธศาสตร์ ฤงยางอนามัยแห่งชาติ ควรแก้ปัญหาการขาดแคลนฤงยางอนามัย และการตีความคำว่า “วัยรุ่น” ในพระราชบัญญัตินี้ ครอบคลุมถึงวัยรุ่นชายด้วย ๓. นายโยธิน ทองพะวา ผู้แทนสภาเด็กและเยาวชนแห่งประเทศไทย เสนอให้ดำเนินการช่วยเหลือวัยรุ่นกรณีจำเป็นที่ต้องเข้าถึงการยุติการตั้งครรภ์ที่ปลอดภัยอย่างทันการ	รับข้อสังเกต